

(In)spannende Mattenschippersrace

Elk jaar op de laatste zaterdag van april vertrekt een bonte stoet klassieke schepen vanuit Blokzijl voor de Mattenschippersrace. Deze unieke zeilwedstrijd vergt het uiterste van de deelnemers, die een dag lang letterlijk

moeten schipperen om de tocht door de kop van Overijssel te volbrengen. Maar ze hebben het er graag voor over: de sfeer is uitmuntend en het feest na afloop is uniek in z'n soort.

Net na de start van de lichte klasse, ten oosten van de sluis in Blokzijl: bomen op een botter is gekkenwerk, zegt menig- een. De bemanning van de VN66 (het Venose Skûtien uit Vollenhove) doet het gewoon.

Inzet: De Kapriool vertrekt als eerste in de zware klasse. Niet lang daarna raakt zijn jaagploeg te water en verliest hij kostbare tijd. Het kan schipper Jos ten Zijthof toch niet afhouden van de uiteindelijke overwinning.

Rechts: Het skûtsje Dankbaarheid van Johannes Hobma maakt een bliksemstart: er wordt volop geboomd terwijl het grootzeil al wordt gehesen.

Onder: De Linquenda (links) dreigt in aanvaring te komen met de overstekende Karin van Hugo van Aalderen. Om schade te voorkomen mag in dergelijke situaties de motor worden gebruikt. In alle andere gevallen betekent elke minuut motorgebruik 10 minuten lang stilliggen. Gelukkig bleef de schade beperkt toen ze elkaar raakten.

Boven: De Hasselter aak Dageraad van Aart te Velde (links) loopt weg van de veel zwaardere Linquenda van Peter Stokroos.

De Mattenschippersrace ontleent zijn naam aan de tijd (tweede helft van de 19de eeuw) dat er in de haven van Blokzijl nog meer dan zestig echte mattenscheperen lagen. Speciaal voor dit doel was het Blokzijler Jacht ontworpen: een fraai gelijnd scheepje van 14 meter lang, 4 meter breed en een holte van 1,75 meter. Het bruto tonnage bedroeg zón 32 ton, het netto tonnage 24 ton.

De mattenschippers - voortgekomen uit de geslachten van mattenmakers en beurtschippers - namen in het vroege voorjaar matten aan boord om ze uit te venten in allerlei plaatsen aan de overkant van de Zuiderzee. Iedere familie had zo zijn eigen mattenland. Eén van die schippers was een voorvader van Lens Nekeman, directeur van hoofdsponsor Interfloor in Zwartsluis.

Drie Blokzieligers - zo worden de inwoners van Blokzijl genoemd - namen in 1997 het initiatief voor de Mattenschippersrace, samen met twee plaatselijke schippers met Strontrace-ervaring. De initiatiefnemers waren van mening dat de haven van het prachtige Zuiderzeestadje er een stuk beter uit zou zien met klassieke zeilschepen dan met tupperware jachten. Ze hebben gelijk gekregen, want de belangstelling voor het evenement groeit gestaag, zowel in de eigen omgeving als ver daarbuiten.

De strijd om de hoofdprijs, een stevige korte vaarboom als wisseltrofee, is elk jaar hevig. De spanning van de race wordt nog verhoogd door het feit dat de deelnemers in een lichte en een zware klasse worden ingedeeld. De zware klasse start zeven kwartier eerder, waardoor de schepen in de lichte klasse er een ware inhaalrace van

Boven: De lichte klasse kort na de start, op zoek naar wind (en liefst geen vuile).

Onder: De Dankbaarheid heeft de mast laten zakken op het Giethoornse Meer, waar de wind pal tegen staat. Als je goed kunt bomen, gaat dat sneller dan kruisen. Maar dan moet die windvanger - zo'n mast telt al gauw een paar vierkante meter - wel naar beneden.

Boven: Over het Noorderdiep naar het Giethoornse Meer. Rechts de Nooit Gedacht van Rutger van Slobbe met een mooie snor voor de boeg, achtervolgd door diverse andere schepen uit de lichte klasse.

Onder: Typerende beelden voor de Mattenschippersrace. Links schipper Hugo van Aalderen van de Karin die een lijn uitbrengt naar een vast punt aan de wal. Vanaf het schip kan de lijn dan worden ingetrokken in een uiterste poging om zonder motor tegen de straffe wind in te komen.

Onder: Een atletisch lid van een jaagploeg, die vanaf het schip over het prikkeldraad heenspringt. Zo'n jaagploeg wordt soms via een uitzwaaiende giek aan wal gezet of weer aan boord gehaald.

moeten maken. De praktijk leert dat de wat lichtere schepen vaak in het voordeel zijn, maar bij een gunstige, stevige wind maken ook enkele zwaardere schepen een serieuze kans. In 2008 wist *De Kapriool* als eerste zware schip ooit de race te winnen; dit jaar herhaalde schipper Jos ten Zijthof deze bijzondere prestatie. Het parcours is een rondje van een kleine 40 kilo-

meter en voert de deelnemers vanuit Blokzijl naar Zwartsluis en weer terug. Dat gaat met de klok mee of er tegenin, afhankelijk van de windrichting.

Meer informatie en foto's plus de volledige uitslag van de 12de Mattenschippersrace zijn te vinden op de website www.mattenschippersrace.nl.

TEKST: REYER BLANKENSPoor

FOTO'S: THEO KAMPA, MET DANK AAN HENRICO TEN BRINK VOOR HET LENEN VAN ZIJN BOOT.

Prachtig lijnenspel in het tegenlicht. Rechts aan de wal loopt de jaagploeg; de jaaglijn heeft op het schip een hoog aangrijppingspunt, zodat niet te hoge obstakels aan de wal makkelijk genomen kunnen worden. Tegelijkertijd wordt er volop geboomd. Op de inzet: door het hoge boeisel heeft de Linquenda extra lange bomen nodig.

Onder: De uiteindelijke winnaar Kapriool heeft een voorsprong genomen op nummer twee Dageraad, waarvan de jaagploeg nog een tandje bij zet. In de verte loopt ook de jaagploeg van de Kapriool, op weg naar de Beukerssluis, waar de wedstrijd 45 minuten wordt geneutraliseerd en iedereen even bij kan komen.

Sinds een paar jaar vaart een groeiende groep zeilpunters zijn eigen Mattenschippersrace. Het levert prachtige plaatjes op van de ranke scheepjes met spriettuig in hun natuurlijke biotoop: de rietlanden.

2

